

RAPPORT

Delårsrapport 1

Region Gotland

Fastställt av regionstyrelsen
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen
Datum 2020-04-27
Gäller januari-mars 2020
Ärendenr RS 2020/5
Version [1.0]

Region Gotland

Besöksadress Visborgsallén 19

Postadress SE-621 81 Visby

Telefon +46 (0)498 26 90 00

E-post regiongotland@gotland.se

Org nr 212000-0803

Webbplats www.gotland.se

Innehåll

Sammanfattning	3
Väsentliga händelser	4
Resultat och årsprognos	5
Resultat och årsprognos - nämnderna	6
Påverkan på prognosen av corona	6
Årsprognos - budgetavvikelse	7
Periodens resultat	9
Intäkts- och kostnadsutveckling i nämnderna	9
Investeringar och exploatering	11
Personalstatistik och personalkostnader	12
Sjukfrånvaro	13
Nämndernas sammanfattande kommentarer	14
Regionstyrelsen, -8 mnkr	14
Regionstyrelseförvaltningen, -5 mnkr	14
Samhällsbyggnadsförvaltningen, räddningstjänsten, -3 mnkr	14
Politikerorganisationen, 0 mnkr	15
Tekniska nämnden, -56 mnkr	15
Miljö- och byggnämnden, -4 mnkr	16
Barn- och utbildningsnämnden, +7 mnkr	17
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, -13 mnkr	18
Socialnämnden, -25 mnkr	18
Hälso- och sjukvårdsnämnden, -95 mnkr	20
Patientnämnden, 0 mnkr	21
Överförmyndarnämnden, 0 mnkr	21

Sammanfattning

Delårsrapport 1 omfattar perioden januari-mars och är i huvudsak inriktad på ekonomi och personaluppföljning. Målen i styrkortet och nämndernas aktiviteter följs upp i samband med delårsrapport 2. Bedömningen av ekonomin bygger på de prognoser som nämnder/förvaltningar har gjort samt senaste indikation av skatteunderlagets utveckling (april 2020) på skatter och statsbidrag. I nämndernas delårsrapporter redovisas också viktigare händelser under perioden. En kort sammanfattning av respektive nämnds delårsrapport finns i slutet av den här rapporten.

Ett positivt resultat prognostiseras vid årets slut på 50 mnkr vilket är 70 mnkr lägre än det budgeterade resultatet på 120 mnkr. Nämndernas sammanlagda budgetavvikelse uppgår enligt prognosen till höga -194 mnkr. Samtliga nämnder förutom barn- och utbildningsnämnden räknar med underskott. Den pågående pandemin gör att prognosen är ytterst osäker både vad gäller bedömning av kostnader och intäkter. Det finns stor risk för att nästa prognos på skatteintäkter, som publiceras 29 april, kommer att visa att skatteintäkterna blir ännu lägre. Den skatteprognosen kommer att inarbetas i månadsrapporten för april.

I prognosen ingår de extra statsbidrag som regeringen beslutat om med 130 mnkr. Däremot ingår inte någon beräkning av regeringens övriga åtgärder som ersättning för sjuklönekostnader i april och maj, sänkta arbetsgivaravgifter för upp till 30 anställda, samt ersättning för extraordinära kostnader inom hälso- och sjukvård.

De ekonomiska effekterna av pandemin beräknas i den här prognosen till drygt 75 mnkr. Till det ska läggas att skatteintäkterna beräknas bli 46 mnkr lägre än budgeterat samt 26 mnkr för realiserade och orealiserade förluster på pensionsmedelsförvaltningen. Covid-19 kommer att innebära stora ekonomiska effekter både på kort och på lång sikt.

Antal anställda har ökat med 46 personer jämfört med februari 2019 och uppgår nu till 6 604 personer. Under perioden har ett nytt beslutsstödsystem implementerats i regionen. Personalstatistiken kommer från och med 2020 att tas från det nya systemet vilket innebär att antal anställda inte riktigt beräknas på samma sätt som tidigare. Vid årsskiftet rapporterades antal anställda till 6 682.

Den faktiskt arbetade tiden januari och februari 2020 jämfört med 2019 har ökat motsvarande 26 årsarbetare. Sjuktalet i perioden januari-februari är 6,4 en minskning jämfört med samma period föregående år. Det finns en farhåga att sjuktalet för mars och april kommer att öka till följd av Covid-19.

Investeringsprognosen inklusive exploateringar uppgår till 653 mnkr och exklusive exploateringar 561 mnkr. Total budget för investeringar och exploatering inklusive kompletteringsbudget uppgår till 987 mnkr.

Väsentliga händelser

Den enskilt viktigaste händelsen under perioden är naturligtvis utbrottet av covid-19 som påverkar hela regionen på många olika sätt. Det går inte nu att överblicka alla konsekvenser varken för verksamheten eller för ekonomin. Nedan listas några av de konsekvenser pandemin inneburit.

- Förberedelser för ett väsentligt ökat vårdbehov där sjukvårdens fokus legat på att följa den nationella utvecklingen, säkra kapacitet, hantera materielbehov, bemanning och vårdplatser, skapa rutiner och utbilda personal, samt att säkra kommunikationen både internt och externt.
- Framtagande av krisplaner
- Besöksförbud på särskilda boenden för äldre och LSS.
- Ändrade arbetssätt för en stor del av regionens verksamheter genom övergång till digitala lösningar där det varit möjligt.
- Samarbete över förvaltningsgränserna för utbildning av vårdpersonal
- Stora kommunikationsinsatser
- Stängd gymnasieskola och vuxenutbildning inklusive folkhögskola med övergång från skolförelagd undervisning till fjärrundervisning
- Almedalsveckan har ställts in
- Krispaket till Gotlands näringsliv och civilsamhälle
- Reserestriktioner som påverkar linjetrafiken och kryssningstrafiken väsentligt
- Löneöversynen framflyttad

Utöver hanteringen av pandemins effekter har utredningen om framtidens förskola och grundskola presenterat del 1 av uppdraget som består av en nulägesbeskrivning. Nu startar arbetet med att ta fram förslag till förändring.

Från och med januari 2020 arbetar Region Gotland mot de nya mål som gäller för perioden 2020-2023. Samtliga nämnder har tagit fram verksamhetsplaner som styr mot målen. Målen följs upp i samband med delårsrapport 2

Målen för god ekonomisk hushållning är:

- Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster upplever att det är lätt att komma i kontakt med berörd verksamhet inom regionen.
- Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster kan vara medskapande och blir respektfullt bemötta.
- Hög kvalitet och effektiva processer i verksamhet och tjänster säkras genom ständiga förbättringar, digitalisering, innovation och förnyelsesprång.
- Region Gotland präglas av en tillitsbaserad kultur.
- Region Gotland lyckas kompetensförsörja genom aktivt och strategiskt arbete.
- Region Gotland är en hälsofrämjande organisation där det aktiva förebyggande arbetsmiljöarbetet är i fokus.
- Budgeterat resultat uppgår till minst 2 procent av nettokostnaden.
- Region Gotland har ett resultat som uppgår till minst 2 procent av nettokostnaden.
- Region Gotlands ekonomiska ställning stärks genom att soliditeten varje år förbättras och närmar sig 45 procent vid mandatperiodens slut.

Resultat och årsprognos

Periodens resultat uppgår till 5 mnkr. Nettokostnadsutvecklingen inklusive finansiella poster uppgår till 10 procent i perioden. De finansiella kostnaderna har ökat mycket jämfört med föregående år vilket beror på värdeminskningen på pensionsmedelsplaceringarna. Enligt den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning ska värdeförändringar på placeringar påverka resultatet direkt. Personalkostnaderna har ökat med 4,4 procent, om även hyrpersonal räknas in är ökningen något lägre, 4,1 procent.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag har ökat med 6,0 procent i perioden. Ökningen beror bland annat på utbetalningen av det extra statsbidrag på totalt 2,5 miljarder kronor för att stärka välfärden som riksdagen beslutat om. Region Gotlands andel var 14,4 mnkr. Utbetalningen av kommunalskatt är preliminär och grundar sig på en fastställd uppräknings av 2018 års definitiva inkomster. Detta stäms sedan av vid årets slut och justeras genom skatteavräkningen. Nu när ekonomin helt stannat av på grund av den pågående pandemin innebär det att skatteavräkningen kommer att bli negativ, men utbetalningarna som görs månatligen, uppgår till det belopp som bestämdes tidigare. Därför kan skatteintäkterna öka i perioden men i princip sjunka i prognosen.

Resultaträkning, mnkr

	Budget 2020	Utfall jan-mars 2020	Utfall jan-mars 2019	Prognos 2020	Bokslut 2019
Intäkter	4 053	958	938	4 098	4 179
Kostnader	-9 191	-2 261	-2 147	-9 347	-9 136
Avskrivningar	-257	-67	-59	-275	-255
Verksamhetens nettokostnader	-5 395	-1 370	-1 268	-5 524	-5 212
Skatteintäkter	4 012	1 010	982	3 966	3 953
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	1 530	391	340	1 652	1 358
Verksamhetens resultat	147	31	54	94	99
Finansiella intäkter	15	4	7	16	56
Finansiella kostnader	-42	-30	-8	-60	-42
Årets resultat	120	5	53	50	113

Årsprognosen uppgår till +50 mnkr vilket är 70 mnkr lägre än det budgeterade resultatet på 120 mnkr. Prognosen är ytterst osäker både vad gäller bedömning av kostnader och intäkter. Prognosen för skatteintäkter baseras på den indikation för skatteunderlagets utveckling som SKR lämnat. Det innebär en negativ skatteavräkning för 2020. Prognosen är 46 mnkr lägre än budget. Det finns stor risk för att nästa prognos kommer att innebära att skatteavräkningen blir ytterligare mer negativ. Nästa prognos från SKR som publiceras 29 april kommer att ingå i månadsrapporten för april.

I prognosen på de generella statsbidragen ingår de extra statsbidrag på sammanlagt 130 mnkr som aviserats från regeringen. I prognosen ingår inte någon beräkning av regeringens övriga åtgärder som sänkta arbetsgivaravgifter, ersättning för sjuklönekostnader i april och maj samt ersättning för extraordinära kostnader inom hälso- och sjukvård.

I prognosen ingår även reavinster med 70 mnkr vilket innebär en positiv budgetavvikelse på 45 mnkr. Bland reavinsterna finns bl.a. försäljningen av Snäckes camping. Kostnaderna för pensioner beräknas bli 14 mnkr lägre än budgeterat.

Finansiella kostnader beräknas bli 18 mnkr högre än budget. Coronakrisen ledde till en mycket snabb börsnedgång i februari och mars. Den snabba börsnedgången påverkade regionens pensionsmedelsförvaltning negativt och aktieandelen har successivt viktats ned från 60 till 12 procent, i enlighet med den riskmodell som förvaltningen baseras på. Marknadsvärdet på pensionsmedlen var 31 mars 174 mkr. Det är en minskning med 26 mnkr sedan årsskiftet, motsvarande 13 procent, och innebär att hela 2019 års uppgång är borta. Det är fortfarande svårt att bedöma utvecklingen på de finansiella marknaderna och det finns stor risk för ytterligare börsfall de närmaste månaderna innan botten är nådd. Realiserade och orealiserade förluster i pensionsmedelsförvaltningen är anledningen till den negativa budgetavvikelsen för finansiella kostnader. Prognosen för helåret baseras på utfallet i perioden och innebär att det finns en uppsida om börsutveckling får en positiv utveckling under andra halvåret.

Budgeten är inte justerad för det tilläggsanslag på 21 mnkr som regionfullmäktige den 30 mars beviljade till hälso- och sjukvårdsnämnden. Ytterligare två ärenden om tilläggsanslag är under politisk behandling, 5 mnkr till regionstyrelsen samt 11,7 mnkr till tekniska nämnden.

Resultat och årsprognos - nämnderna

Nämndernas sammanlagda budgetavvikelse uppgår enligt prognosen till höga -194 mnkr. Samtliga nämnder förutom barn- och utbildningsnämnden prognostiserar ett underskott. Hälso- och sjukvårdsnämndens budget är inte justerad med det tilläggsanslag på 21 mnkr som regionfullmäktige beslutade om den 30 mars. Periodresultatet för nämnderna är negativt med 36 mnkr. Den pågående pandemin påverkar naturligtvis både resultatet i perioden och prognosen. Den samlade bedömningen av hur verksamheten och därmed ekonomin påverkas är fortfarande mycket osäker. I den här prognosen beräknas de samlade ekonomiska effekterna till drygt 75 mnkr. Det innebär att nämndernas prognos ändå är negativ med 119 mnkr.

Påverkan på prognosen av corona

I prognosen beräknas de ekonomiska effekterna av corona sammanlagt uppgå till drygt 75 mnkr. Vissa beslut ger lägre intäkter, vissa beslut ger ökade kostnader och vissa kostnader är uppskattade effekter utifrån de nationella restriktioner som gäller. De uppskattade effekterna kan både bli högre och lägre, beroende på hur pandemin utvecklas.

För att förhindra smittspridning och samtidigt stötta näringslivet på Gotland har flera konkreta beslut tagits som påverkar ekonomin. I tabellen nedan listas dessa beslut och beräknad ekonomisk effekt.

Beslut	mnkr	nämnd
Lunchkuponger till gymnasieungdomar	3,5	RS
Almedalsveckan inställd	4,5	RS, TN
Gratis markupplåtelse för uteserveringar	2,0	TN
2 timmars gratis parkering i Visby innerstad och Östercentrum hela året	8,5	TN
Summa	18,5	

Utöver de konkreta besluten innebär den pågående pandemin ekonomiska effekter för de flesta av regionens verksamheter. Det är mycket som är osäkert naturligtvis. Det är också svårt att i vissa fall att särskilja vad som är kostnader för normal verksamhet och extra kostnader för hantering av pandemin. Coronautbrottet påverkar verksamheten på många olika sätt. Utifrån den kunskap som finns i dagsläget (slutet av april 2020) uppskattas de ekonomiska effekterna, utöver de konkreta besluten, till 57 miljoner kronor.

Verksamhet	mnkr	nämnd
Hälso- och sjukvård	35,0	HSN
Kollektivtrafik	2,6	TN
Parkeringsbevakning	1,5	TN
Linjetrafik och kryssningstrafik	5,0	TN
Vatten och avlopp – minskade intäkter	10,0	TN
Kommunikation	0,2	RS
Tillsynsärenden och ökade kundförluster inom SBF	0,5	MBN, RS
Folkhögskola	2,1	GVN
Summa	56,9	

Övriga beslutade åtgärder som inrättande av företagsjour, tidigare utbetalning av bidrag, förlängd betalningstid på avgifter, borttagande av avbokningsavgifter för kommunala lokaler och förseningsavgifter för lån på bibliotek har inte beräknats ha någon direkt ekonomisk påverkan i den här prognosen.

Årsprognos - budgetavvikelse

Samtliga nämnder förutom barn- och utbildningsnämnden räknar med underskott i prognosen.

Budgetavvikelsen för hälso- och sjukvårdsnämnden uppgår till -95 mnkr. Det tilläggsanslag på 21 mnkr som regionfullmäktige har beslutat till hälso- och sjukvårdsnämnden är inte inlagt i nämndens budget. Avvikelsen efter tilläggsanslaget är 74 mnkr. Av underskottet beräknas 35 mnkr uppstå till följd av corona. I övrigt hänförs underskottet i huvudsak till arbetskraftskostnader och läkemedel. Budgetramen för hälso- och sjukvårdsnämnden ökade med 4,9 procent till 2020, inklusive tilläggsanslag har budgeten ökat med 6,1 procent. Det är känt att behoven av sjukvård ökar till följd av en åldrande befolkning men underskottet är ändå oroväckande högt. Arbetskraftskostnaderna har ökat runt 6 procent både 2018 och 2019. Första kvartalet 2020 har arbetskraftskostnaderna ökat 6,6 procent. Genomgång av personalkostnaderna har påbörjats inom förvaltningen. Ökningstakten är alldeles för hög för att kunna rymmas inom budget och den personalkostnadskompensation som årligen tillförs nämnden.

Tekniska nämnden räknar med ett underskott på 56 mnkr. En stor del av underskottet hänförs till de beslut som tagits för att mildra effekten av coronautbrottet samt troliga effekter av att sommarsäsongen inte blir som vanligt. 33 miljoner kronor hänförs till corona. Av dessa är cirka 14 mnkr effekter av direkta beslut och 21 mnkr uppskattningar som är gjorda utifrån att det blir färre anlop i hamnen, både kryssningstrafik och linjetrafik, färre personer som felparkerar, minskad försäljning av vatten till följd av färre turister på ön samt färre resande med kollektivtrafiken. Dessa uppskattningar är helt beroende av hur pandemin utvecklar sig och vilka nationella restriktioner som gäller. Övrigt underskott på 23 mnkr i

verksamheten hänförs i huvudsak till kollektivtrafik, samhällsbetalda resor samt gator och vägar. Tekniska nämnden har begärt tilläggsanslag på 11,7 mnkr samt överföring av budgetanslag från barn- och utbildningsnämnden på 1,2 mnkr för det nya kollektivtrafikavtalet. Beslut tas av regionstyrelsen i april och av regionfullmäktige i juni.

Socialnämnden räknar med ett underskott på 25 mnkr, orsaken är främst beroende på LSS insatser där underskottet beräknas till 22 mnkr. Volymökningen som setts de senaste åren har stannat av men denna volymökning har tidigare inte finansierats inom befintlig budgetram varför underskottet för verksamheten kvarstår. Socialnämnden beslutade i samband med att delårsrapporten behandlades att begära tilläggsanslag för LSS insatserna. Inga särskilda kostnadsökningar är upptagna till följd av coronabrottet men verksamheterna socialnämnden ansvarar för tillhör de funktioner i samhället som ska ta hand om konsekvenserna av corona på sikt. Det kan handla om barn som far illa, risk för ökat våld i hemmet, familjer som tvingas till försörjningsstöd, problem med missbruk och kanske en växande psykisk ohälsa som drabbar både yngre och äldre.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden räknar med ett underskott på 13 mnkr. Samtliga verksamheter redovisar negativa resultat förutom ungdomsenheten. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med åtgärder för att reducera det samlade underskottet. I folkhögskolans underskott ingår beräknade kostnader för corona med 2,1 mnkr till följd av stängda restauranger samt avbokning av alla externa gäster. Reserekommendationer och andra restriktioner påverkar sommarterminen.

Regionstyrelsen räknar med underskott för regionstyrelseförvaltningen på 4,5 mnkr och räddningstjänsten med 3 mnkr. Regionstyrelseförvaltningens underskott hänförs till den extra kostnad som uppstår genom att gymnasieelever erbjuds lunchkuponger 3,5 mnkr samt regionstyrelsens beslut om att använda eget kapital på 1,5 mnkr för satsning på ökad befolkning i arbetsför ålder. Övriga kostnadsökningar till följd av corona har balanserats inom förvaltningen bland annat till följd av att kapitalkostnaderna är låga då vissa investeringar har förskjutits.

Räddningstjänsten räknar med ett underskott på 3,3 mnkr. Inför 2020 beslutades om ett besparingsbeting på 700 tkr. Uppdraget för räddningstjänsten, som utgår från handlingsprogrammet för skydd mot olyckor, är oförändrat jämfört med 2019 då underskottet blev 2 mnkr. I prognosen beräknas lägre intäkter än tidigare till följd av minskat antal tillsyner inom den uppsökande tillsynsverksamheten.

Miljö- och byggnämnden räknar med ett underskott på 4 mnkr. Räknat utifrån andel av budget uppgår underskottet till 16 procent. Cirka 0,5 mnkr kan hänföras till lägre intäkter till följd av att begränsad tillsynsverksamhet utifrån corona. Hela underskottet är i övrigt hänförligt till enhet bygg.

Barn- och utbildningsnämnden räknar med ett överskott på 7,3 mnkr. I prognosen är inräknat att grundskolan kommer att kunna förbättra sitt resultat med 7 mnkr. Det innebär att grundskolan ändå har ett underskott i prognosen på närmare 7 mnkr. Förskolan räknar med ett överskott på närmare 3 mnkr. Nämnden har också en buffert för volymökningar som just nu inte ser ut att behöva utnyttjas.

Periodens resultat

Budgetavvikelsen i perioden är negativ med 36 mnkr. Flera extraordinära händelser har påverkat utfallet bland annat har stora utbetalningar av bidrag gjorts under första kvartalet men även utbetalning av statsbidrag varierar mellan åren. Budgeten för perioden är gjord utifrån en normal verksamhet vilket gör att det är svårt att dra några slutsatser om årets ekonomi utifrån periodens budgetavvikelse. Inte heller görs någon periodisering av intäkter och kostnader per 31 mars. Flera förvaltningar skriver att det inte går att dra för stora slutsatser om årets ekonomi utifrån periodens resultat.

Sammanställning av utfall och prognos per nämnd, mnkr

Nämnd	Budget jan-mars	Utfall jan-mars	Avvikelse	Års- budget 2020	Prognos 2020	Helårs- avvikelse	Bokslut 2019
Regionstyrelsen	116	135	-19	460	468	-8	12
<i>varav</i>							
<i>politikerorganisationen</i>	8	6	2	30	30	0	2
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	94	115	-21	375	380	-5	12
<i>räddningstjänst</i>	14	14	0	55	58	-3	-2
Tekniska nämnden	35	47	-12	141	197	-56	1
Miljö- och byggnämnden	6	11	-5	25	29	-4	-3
Barn- och utbildningsnämnden	307	300	7	1 228	1 221	7	-12
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	77	77	0	310	323	-13	-6
Socialnämnden	353	350	3	1 412	1 437	-25	5
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	434	444	-10	1 732	1 827	-95	-39
Summa	1 328	1 364	-36	5 308	5 502	-194	-42

Intäkts- och kostnadsutveckling i nämnderna

Nettokostnadsutvecklingen inklusive interna poster är 8,3 procent (3,7 procent 2019) i perioden. Den externa nettokostnadsutvecklingen är 8,0 procent (4,2 procent, 2019). Intäkterna är i princip oförändrade jämfört med föregående år, de externa intäkterna har minskat något och de interna ökat. Hela nettokostnadsökningen beror på att kostnaderna ökat.

Personalkostnaderna har ökat med 4,4 procent när kostnaderna för hyrpersonal läggs till är ökningen 4,1 procent. Kostnaderna för hyrpersonal har fortsatt att minska vilket är glädjande. Kostnaden har minskat från 18,8 miljoner kronor första kvartalet 2018 till 13,3 miljoner kronor första kvartalet 2020. Personalkostnadsökningen förklaras främst av den årliga löneöversynen som 2019 gav 3,1 procent och att den arbetade tiden har ökat i perioden.

Övriga externa kostnader samt förbrukningsmaterial har ökat med 10,2 procent motsvarande 64 miljoner kronor. Den stora ökningen förklaras främst av att kostnaden för bidrag ökat med 30 miljoner kronor till följd av beslutet att tidigarelägga bidragsutbetalningar. Köp av huvudverksamhet har ökat med 17 mnkr och kostnader för läkemedel både inom

och utom förmånen har ökat med 6 mnkr. Kostnaden för avskrivningar har ökat med 8 mnkr.

Köp av huvudverksamhet är all verksamhet som köps av privata utförare, exempelvis utomlänsvård, hemtjänst och platser på särskilda boenden. Inom socialförvaltningen har kostnaden ökat med 3,1 mnkr (3,7 procent), främst beroende på fler hemtjänststimmar och fler platser på särskilda boenden men det är samtidigt färre externa placeringar inom individ- och familjeomsorgen.

Kostnaderna för utomlänsvård har ökat med 10 mnkr (27 procent). Det är kostnader för vård inom internmedicin, barn- och ungdomsmedicin samt oremitterad vård som ökat.

Den externa kostnadsutvecklingen på 6,5 procent i perioden är hög. Om man räknar bort de extra utbetalningarna av bidrag så är ökningen 4,5 procent. Eftersom ingen periodisering görs i delårsrapport 1 är en jämförelse av nettokostnadsutvecklingen mellan åren lite osäker.

Intäkter och kostnader inklusive interna poster, mnkr

	Utfall jan-mars 2020	Utfall jan-mars 2019	Procentuell skillnad
Totala intäkter	957	943	1,6 %
Personalkostnader	-898	-861	4,4 %
<i>varav övertid, mertid</i>	-7	-9	-24,7 %
Utbildning, kurs o konferensavgifter	-9	-10	-15,7 %
Konsulter	-11	-10	12,6 %
Hyrpersonal	-13	-15	-11,9 %
Förbrukningsmaterial, inventarier	-117	-107	9,0 %
Övriga kostnader	-1 272	-1 198	6,2 %
Summa kostnader	-2 320	-2 201	5,4 %
Nettokostnad	-1 363	-1 258	8,3 %

Externa intäkter och kostnader, mnkr

	Utfall jan-mars 2020	Utfall jan-mars 2019	Procentuell skillnad
Totala externa intäkter	273	274	-0,5 %
Personalkostnader	-898	-861	4,4 %
<i>varav övertid, mertid</i>	-7	-9	-24,7 %
Utbildning, kurs o konferensavgifter	-9	-10	-15,2 %
Konsulter	-11	-10	12,6 %
Hyrpersonal	-13	-15	-12,8 %
Förbrukningsmaterial, inventarier	-100	-92	9,0 %
Övriga kostnader	-588	-532	10,4 %
Summa externa kostnader	-1 619	-1 520	6,5 %
Nettokostnad	-1 346	-1 246	8,0 %

Investeringar och exploatering

Investeringsbudgeten inklusive kompletteringsbudget uppgår till 750 mnkr. Exploateringsbudget inklusive kompletteringsbudget uppgår till 237 mnkr. Sammanlagt innebär det en mycket hög nivå på investerings- och exploateringsbudget på 987 mnkr som om alla projekt skulle genomföras i år, kräver extern finansiering.

Investeringsprognosen för året beräknas till 653 mnkr inklusive de pågående projekt som finns i kompletteringsbudgeten. Den prognos nämnderna lämnat innebär att 66 procent av budgeten förväntas komma att utnyttjas. Erfarenhetsmässigt brukar ca 50-60 procent av investeringsbudgeten hinna förbrukas under året.

Beräknad utgift 2020 för stora investeringsprojekt:

- Reinvestering i vatten- och avloppsanläggningar: 61 mnkr
- Planerat underhåll av fastigheter: 45 mnkr
- Akutmottagningen: 30 mnkr

Beräknad utgift 2020 för stora exploateringsprojekt:

- Kvarteret Brodösen i Terra Nova: 28 mnkr
- Kvarteret Visborg: 20 mnkr
- Yttre A7: 19 mnkr

Investeringar och exploatering 2020, mnkr

Nämnd	Budget inkl. kompletteringsbudget	Utfall jan-mars 2020	Årsprognos 2020
Regionstyrelsen	54	11	43
<i>varav</i>			
<i>regionstyrelseförvaltningen</i>	44	10	33
<i>räddningstjänst</i>	10	1	10
Tekniska nämnden	548	41	372
Miljö- och byggnämnden	2	0	2
Barn- och utbildningsnämnden	44	8	44
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	16	1	16
Socialnämnden	8	0	8
Hälso- och sjukvårdsnämnden	76	3	76
Summa investering	750	64	561
Exploatering	237	4	92
<i>varav</i>			
<i>regionstyrelsen</i>	176	0	14
<i>tekniska nämnden</i>	61	4	78
Summa investering och exploatering	987	68	653

Personalstatistik och personalkostnader

Personalstatistiken i rapporten baseras på siffror till och med februari månad 2020. För att analysera utvecklingen i förhållande till kostnadsnivån har även personalkostnader fram till februari använts.

Personalkostnaderna har ökat från 581 mnkr föregående år till 605 mnkr i februari 2020. Det är en ökning på 4,1 procent. Löneöversynen 2019 motsvarar 3,1 procent. Kostnadsökningen är därmed högre än vad löneöversynen har gett. Detta kan delvis förklaras med att förvaltningarna har lyckats rekrytera fler medarbetare ofta med högre lön än de som slutat. Utfallet är dock lägre än budgeterade personalkostnader.

Antalet anställda i Region Gotland var i februari 2020 6 604, (6 558, 2019) vilket är en ökning med 46 personer. 5 640 medarbetare var tillsvidareanställda och 964 visstidsanställda. Antalet månadsavlönade årsarbetare var i februari 6 293.

Den faktiskt arbetade tiden januari och februari 2020 jämfört med 2019 har ökat något, motsvarande cirka 26 årsarbetare. Personalkostnadsökningen på 4,1 procent kan därmed förklaras av löneöversynen, ökningen av arbetad tid samt att medarbetare som slutat ersatts av medarbetare med högre lön. Bedömningen är att det finns en överensstämmelse mellan personalkostnadsökningen och ökningen av antal årsarbetare och antal anställda i perioden.

Antal anställda

Förvaltning	Antal anställda feb 2019	Antal anställda dec 2019	Antal anställda feb 2020	Förändring
				jmf med feb 2019
Regionstyrelseförvaltning	660	668	661	1
Teknikförvaltning	306	318	324	18
Samhällsbyggnadsförvaltning	170	174	172	2
Utbildnings- och arbetslivs- förvaltning	2 200	2 171	2 207	7
Socialförvaltning	1 730	1 723	1 715	-15
Hälso- och sjukvårdsförvaltning	1 499	1 509	1 532	33
Summa förvaltningar	6 565	6 563	6 611	46
Region Gotland totalt*	6 558	6 555	6 604	46

* Differensen mellan summa förvaltningar och totalt beror på att det är vissa personer som är anställda på två förvaltningar och därmed räknas dubbel när man tar fram varje förvaltning för sig. I totalsiffran räknas varje person bara en gång. Statistiken är fr om 1 januari 2020 uttaget ur beslutsstödsystem Hypergene och det medför att siffrorna för år 2019 kan skilja utifrån tidigare framtagen statistik. T ex redovisades antal anställda i tidigare statistik utifrån hur många som var anställda i början på månaden och i nuvarande hur många som var anställda i slutet på månaden.

Teknikförvaltningen ökar antal anställda utifrån att förvaltningen har lyckats tillsätta vakanta tjänster. Även hälso- och sjukvårdsförvaltningen ökar i antalet anställda med anledning av att de har lyckats rekrytera fler medarbetare, till exempel vissa läkargrupper.

Socialförvaltningen minskar i antalet totalt anställda medarbetare. Förvaltningen ökar dock i antalet tillsvidareanställda, delvis beroende på att förvaltningen strävar efter att minska antalet visstidsanställda. Arbetet med heltid som norm har även en påverkan på antalet anställda.

Sjukfrånvaro

Vid årsskiftet 2019 var sjuktalet 6,1 totalt för året. Det är ett högre sjuktal än 2018 då det var 5,8. Ackumulerat januari-februari 2020 jämfört med samma period föregående år, ses en minskning av sjuktalet på regionnivå. På förvaltningsnivå ses samma trend med lägre sjuktal 2020 förutom i samhällsbyggnadsförvaltningen där sjuktalet är samma som föregående år. De högsta sjuktalen återfinns inom socialförvaltningen. Perioden omfattar inte mars månad då bedömningen är att sjuktalet troligtvis kommer stiga till följd av covid-19.

Övergripande ses en mer komplex sjukfrånvaro som ofta berör fler faktorer och ett antal förvaltningar beskriver en sjukfrånvaro som bedöms som icke arbetsrelaterad. Att arbeta med främjande insatser för att stärka hälsa hos medarbetare är en framgångsfaktor som ytterligare behöver stärkas. Regionens nya arbetsmiljö- och hälsopolicy, som antogs av fullmäktige i februari, bedöms stödja detta arbete. Med ett mer främjande och förebyggande arbete kommer Region Gotland på sikt få bättre förutsättningar för friskare medarbetare och lägre sjuktal. Arbetet med detta har delvis påbörjats men behöver fortsätta utvecklas.

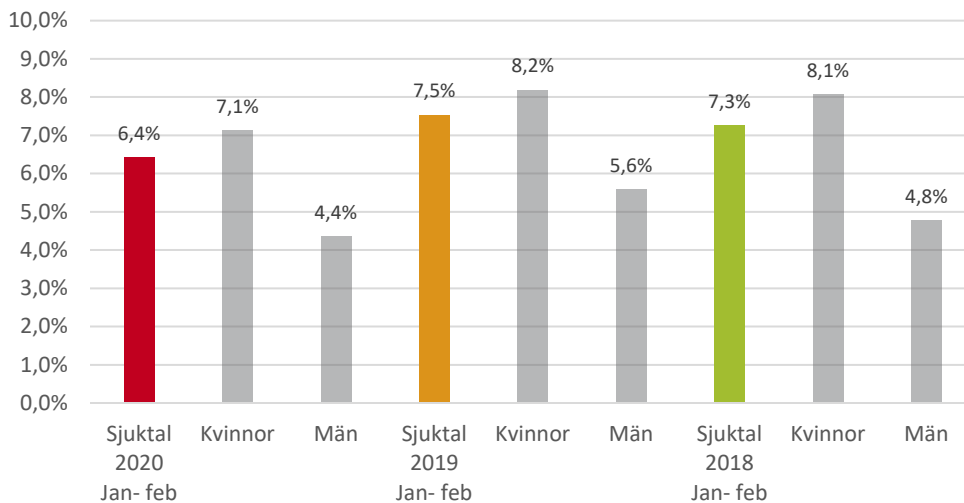

Diagram: Sjukfrånvaro jan-feb 2018-2020

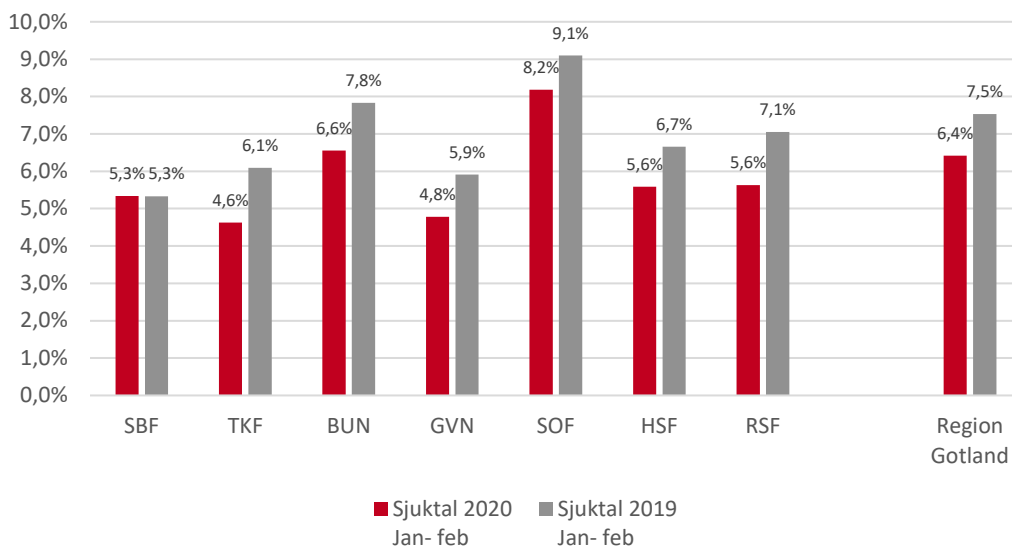

Diagram: Sjukfrånvaro jan-feb 2019-2020 per förvaltning

Nämndernas sammanfattande kommentarer

Nedan följer nämndernas sammanfattning från den egna delårsrapporten.

Regionstyrelsen, -8 mnkr

Regionstyrelseförvaltningen, -5 mnkr

Regionstyrelseförvaltningen driver ett aktivt arbete för att bidra till regionens måluppfyllelse samtidigt som verksamheten anpassas och förändras för att motsvara de krav på kostnadsänkningar som föreligger. Arbetet i förvaltningen har under senare delen av perioden präglats av utbrottet av covid-19 som har utmanat verksamheten på många olika sätt. Trots detta så fortsätter verksamheten i stort enligt plan med fokus på kvalitet- och verksamhetsutveckling.

Pandemin har inneburit att ett ökat antal medarbetare arbetar på distans och att möten hålls mer digitalt. Situationen har även gett ett ökat tryck på frågor som kompetensförsörjning, bemanningsplanering och riskbedömningar. Förvaltningens sjuktal till och med februari var 5,6, vilket innebär ett lägre sjuktal jämfört med samma period föregående år då sjuktalet var 7,1. Det är framför allt sjukskrivningar mellan dag 1-90 som sjunkit. Pandemins påverkan på sjuktalet kommer följas framöver och kommenteras i kommande rapporter.

Prognosen för helåret pekar på ett underskott om -3,0 mnkr. I detta har räknats med in-
språktagande av eget kapital med 1,5 mnkr för satsning på ökad befolkning i arbetsför ålder (RS 2019-11-21 § 338). I prognosen ingår kostnader för den speciella satsningen på måltider till gymnasieelever under gymnasiets övergång till distansundervisning med 3,5 mnkr. För finansiering av detta kommer tilläggsanslag begäras när den samlade effekten är känd. Vidare så har i prognosen upptagits 1,7 mnkr för kostnader för licenser kopplade till beslutsstödsystemet som senare under året ska fördelas på förvaltningarna. I övrigt så har förvaltningen andra effekter av pandemin såsom minskade intäkter för bad, uthyrning, Almédalsveckan mm. Detta har i stora drag kunnat balanseras inom förvaltningen bland annat beroende på låg investeringsnivå som ger effekt på kapitalkostnaderna. Periodens resultat uppgår till -20,7 mnkr detta i huvudsak till följd av beslut om tidigareläggning av utbetalning av bidrag bland annat för kultursamverkan och näringslivsinsatser till följd av Covid-19.

Samhällsbyggnadsförvaltningen, räddningstjänsten, -3 mnkr

Många enheter får förändrade arbetssituationer i och med coronabrottet. Pandemin påverkar alla verksamheter. För räddningstjänsten är det i synnerhet den uppsökande tillsynsverksamhet, detta påverkar också de förväntade inkomsterna negativt.

Viss tillsyn inom samhället kan genomföras med anpassningar. Delar av verksamhet kommer i dagsläget att ställas in, detta omfattar företrädesvis verksamhet som berör riskgrupper.

Inom räddningstjänsten har antalet tjänster minskat med en tjänst jämfört med förra året. Det är en pensionsavgång som inte är tillsatt efter att heltidsorganisationen i Hemse togs bort under första kvartalet 2020. Inom kort kommer ytterligare fyra personer sluta varav tre kommer att återbesättas.

För räddningstjänsten har sjuktalet ökat jämfört med föregående år från 3,54 till 5,15. Vid räddningstjänsten är det framför allt frånvaron dag 1-14 som har ökat.

De i verksamhetsplanen fastställda aktiviteterna har påbörjats under årets första månader, och de följs löpande upp av ledningsgruppen på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Räddningstjänsten arbetar fortsatt under besparingsbeting och prognostiserar ett ekonomiskt underskott för helåret. Prognosen som räddningstjänsten lämnar i samband med delårsrapport 1 är ett underskott på 3,3 mnkr år 2020.

Politikerorganisationen, 0 mnkr

Under begreppet politikerorganisationen redovisas det samlade resultatet för anslagen för regionfullmäktige, regionstyrelse, revision, överförmyndarnämnd, valnämnd och patientnämnd.

Den samlade prognosen för 2020 är enligt följande i mnkr:

Regionfullmäktige	0
Regionstyrelse	+0,4
Revision	0
Valnämnd	0
Överförmyndarnämnd	0
Patientnämnd	0
Totalt resultat	+0,4

Den positiva prognosen för regionstyrelsen hänförs i huvudsak till att anslaget för utbildning av förtroendevalda inte beräknas åtgå samt beräknat överskott avseende representation. Övriga nämnder beräknas för närvarande uppvisa ett nollresultat.

Tekniska nämnden, -56 mnkr

Teknikförvaltningens verksamheter har i hög grad påverkats av pandemin. Vi har arbetat nära näringslivet för att ordna lösningar kring markupplåtelse för uteserveringar. Adelsgatan har efter önskemål från företagen ändrats till gångfartsområde och parkeringsavgifterna för öster Centrum och innerstan kommer att bibehålla samma parkeringsregler under sommaren som vi normalt har vintertid. Ett stort arbete pågår med anledning att det tagits beslut om att Almedalsveckan ställs in 2020.

Den uteblivna vintern på Gotland har påverkat teknikförvaltningens verksamhet på flera sätt. De ekonomiska konsekvenserna har inneburit att budgeten för snö- och halkbekämpning täckt kostnaderna. Tyvärr har statusen på de vägar vi ansvarar för försämrats påtagligt av den varma och regniga väderleken. Grusvägsunderhåll med hyvling och grusning har aldrig genomförts så tidigt som i år som ett resultat av det.

Efter det att tekniska nämnden beslutat att exploateringsområdet Visborg ska ha två rör ut, dvs källsortera spillvatten i svartvatten och gråvatten deltar Region Gotland tillsammans med Stockholm och Helsingborg i det Vinnovafinansierade projektet MACRO (MAT i Cirkulära RObusta system). Under år 2020 och 2021 kommer de tre städerna att tillsammans med byggaktörer, akademi- och branschorganisationer att samverka för att den utvecklade kunskap som behövs för kretsloppsanpassade VA-system i den täta staden.

VA-avdelningen deltar i och dra lärdomar av olika innovationsprojekt, t ex investeringsprojektet för Testbädden vid Storsudret som är ett flerårigt projekt. Investeringar för infrastrukturen påbörjas under 2020 och består bland annat av borring av brunnar, propumpningar, lagringsdammar och rening av avloppsvatten. Genom NextGen (EU-finansierat) sker utveckling av en informations- och spelplattform för att sprida kunskaper bland allmänheten.

Avfallsavdelningen har under första kvartalet 2020 fokuserat på att få avtal och upphandlingar på plats samt prioritera projekt som ska genomföras under 2020. Detta är ett led i att fortsatt bygga en avdelning som gör avfall till en resurs.

Linjetrafiken har drabbats hårt av pandemin. Genom olika restriktioner och uppmaningar har konsekvensen blivit att såväl passagerare som personbilar minskat rejält. Operatören har beslutat att endast bedriva bastrafiken under påsken och det innebär färre turer. Beroende på pandemins tidsutsträckning och vilka åtgärder det beslutas om, kommer budgeterad hamnintäkt från linjetrafiken att minska.

Periodens resultat för Teknikförvaltningen är negativt med -3 627 tkr (300 tkr). Den ekonomiska helårsprognosen visar på ett negativt resultat med -56 276 tkr (-7 680 tkr). Den negativa prognosen beror i hög grad på effekter av pandemin vilket redovisas i punktform här nedan.

- Den inställda Almedalsveckan innebär minskade intäkter med -3,7 mnkr.
- Beslutet om att markupplåtelse och uteserveringar ska vara gratis för företagen året ut innebär minskade intäkter med -2,0 mnkr.
- Ett minskat antal resande inom kollektivtrafiken innebär minskade intäkter med -2,6 mnkr.
- Två timmars gratis parkering för Visby innerstad och Östercentrum innebär minskade intäkter med -8,5 mnkr.
- För parkeringsbevakning beräknas ett underskott med -1,5 mnkr.
- Linjetrafiken och kryssningstrafiken räknar med ett intäktsbortfall på -5,0 mnkr.
- Minskade intäkter för försäljning av vatten pga. pandemin med - 10,0 mnkr.

Teknikförvaltningens personalkostnader för perioden uppgår till tkr 47 400 tkr (43 843 tkr), vilket är ett överskott mot periodens budget med 3 726 tkr. Kostnadsökningen är i allt väsentligt ett resultat av att teknikförvaltningen lyckats besätta ett antal vakanser.

Teknikförvaltningens investeringsutgifter 2020 beräknas bli 366 452 tkr (517 623 tkr), vilket är inom ramen för investeringsbudgeten som uppgår till 529 851 tkr. Investeringsutgifterna för perioden uppgår till 39 016 tkr (124 206 tkr).

Miljö- och byggnämnden, -4 mnkr

Många enheter får förändrade arbetssituationer i och med coronabrottet. Pandemin påverkar Miljö- och byggnämndens (MBN) alla verksamheter men i synnerhet nämndens uppsökande tillsynsverksamhet, detta påverkar också de förväntade inkomsterna negativt.

Viss tillsyn behöver fortgå i syfte att inte förvärpa situationen inom samhället medan annan verksamhet kan genomföras med anpassningar. Delar av verksamhet kommer i dagsläget att ställas in, detta omfattar företrädesvis verksamhet som berör riskgrupper och primärproducenter av livsmedel.

Arbetsmiljön påverkas också genom distansarbete, inställda engagemang och digitala möten. Coronapandemin påverkar också den ekonomiska prognosen för samhällsbyggnadsförvaltningen på sikt då en konjunkturedgång är att vänta, många av förvaltningens kunder är särskilt drabbade av omständigheterna.

Arbetet med digitalisering på samhällsbyggnadsförvaltningen går framåt genom implementering av projektet DiSa- Digital Samhällsbyggnad och uppstarten av en ny förstudie inom Digital Dialog, båda finansierade av EU-medel genom Tillväxtverket. Fler enheter arbetar

med att utveckla e-tjänster och en implementeringskoordinator har tillsatts som arbetar på halvtid med att säkerställa att de tjänster som DiSa tar fram används i förvaltningen.

Förvaltningen har totalt samma antal medarbetare jämfört med 2019, den faktiska arbetstiden är i princip också densamma. För samhällsbyggnadsförvaltningen har sjuktalet sjunkit jämfört med förra året från 6,24 % till 5,43 %.

Många av de i verksamhetsplanen fastställda aktiviteterna har påbörjats under årets första månader, och de följs löpande upp av ledningsgruppen. De aktiviteter som ännu inte påbörjats är schemalagda till hösten i enlighet med verksamhetsplaneringen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar fortsatt under besparingsbeting och förvaltningen prognostiserar ett ekonomiskt underskott för helåret. Prognosen som miljö- och byggnämnden lämnar i samband med delårsrapport 1 är ett underskott på 4 mnkr år 2020.

Barn- och utbildningsnämnden, +7 mnkr

Corona påverkar naturligtvis hela perioden för nämndens verksamhet. Oro, både privat och arbetsrelaterad, har ställt nya krav på ledarskap på alla nivåer. Nästan dagligen har det kommit nya rekommendationer och beslut, vilket har ställt krav på att hålla sig ajour och att vara beredd att svara på en mängd nya frågeställningar. Arbetet med att ta fram planer för olika scenarier har pågått intensivt under den senaste månaden.

Corona överskuggar samtliga väsentliga händelser och har påverkan på både kvalitet och ekonomi, idag och med största sannolikhet resten av året.

Prognosen för helåret 2020 visar ett positivt resultat på 7,3 miljoner kronor. I prognosen ligger ett krav om ett förbättrat resultat på grundskolan med 6,9 miljoner kronor. Det har sin grund i att när prognoserna var inlämnade för grundskolan visade den samlade årsprognosen för grundskolan på en negativ avvikelse motsvarande 13,7 miljoner kronor. Kravet om det förbättrade resultatet är kommunicerat och bekräftat med samtliga grundskolerektorer.

Förskolan har lämnat en positiv prognos på 2,7 miljoner kronor i ett läge då förskolan har ett stort sparbeting för 2020. Ett intensivt arbete har pågått sedan våren 2019 med att se över organisationen och bemanningen, för att få en effektiv organisation som uttrycks genom att kvaliteten bibehålls och kostnaden per inskrivet barn minskar. Det som gör prognosen för förskolan aningens osäker för året är hur barnantalet kommer att bli, framförallt till hösten. April är en bättre månad för att bedöma barntalen för året vilket skapar bättre förutsättningar för att se om prognosen stämmer.

Grundskolans prognostiserade resultat är mycket oroande. Mycket tid har lagts ned på att analysera vad orsaken kan vara. Till viss del ligger förklaringen i kompensation för elevflöde men det handlar också om osäkerhet kring statsbidrag och att anpassa verksamheterna utifrån nya förutsättningar. Elever i behov av förstärkt stöd är stort och det finns en oro för att efterdyningarna av corona kommer att kräva ökade stödinsatser. På grund av den prognos som grundskolan kan se idag så har ett åtgärdsprogram för ett bokslut i balans lagts för verksamheterna att gälla från den 17 april.

Prognosen för investeringarna är vid årets slut i balans.

Det finns stora rekryteringsutmaningar gällande lärare inom för- och grundskola, inklusive fritidshemmen och även i sarskolan.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, -13 mnkr

Corona påverkar naturligtvis hela perioden för nämndens verksamhet. Oro, både privat och arbetsrelaterad, har ställt nya krav på ledarskap på alla nivåer. Nästan dagligen har det kommit nya rekommendationer och beslut, vilket har ställt krav på att hålla sig ajour och att vara beredd att svara på en mängd nya frågeställningar. Arbetet med att ta fram planer för olika scenarier har pågått intensivt under den senaste månaden.

Corona överskuggar samtliga väsentliga händelser och har sin påverkan på både kvalitet och ekonomi, idag och med största sannolikhet resten av året.

Prognosen för helåret 2020 visar ett negativt resultat på 13,1 miljoner kronor. Samtliga verksamheter redovisar negativa resultat förutom Arbetsmarknads- och integrationsenheten och ungdomsenheten vilka redovisar ett balanserat resultat. I och med den samlade negativa prognosen för nämnden har förvaltningen påbörjat ett arbete med åtgärder för att reducera underskottet.

I den kommunala gymnasieskolan beräknas det bli åtta elever färre än budgeterat, vilket blir en positiv post i resursfördelningen. Att resursfördelningen ändå visar på ett underskott beror på att inkomna ersättningar för asyl och etablering inte räcker till i förhållande till det budgeterade värdet och dess ändamål för att exempelvis finansiera studiehandledare med flera. De interkommunala utbetalningarna och ersättningar till fristående huvudman beräknas i stort sett vara oförändrade.

Prognosen för investeringar är vid årets slut i balans.

Rekryteringsutmaningarna gällande lärare generellt och studie- och yrkesvägledare specifikt är fortsatt stora. En förändrad lönebild med höjda förväntningar gällande lönenivå vid nyrekrytering bidrar till svårigheten att rekrytera. Samtidigt pågår ett brett kompetensförsörjningsarbete med ett flertal aktiviteter.

Socialnämnden, -25 mnkr

Den psykiska ohälsan ökar och har kommit att bli ett av våra vanligaste hälsoproblem. Förvaltningen har tagit fram en utbildningsplan där medarbetare i alla avdelningar planeras genomgå utbildning i första hjälpen kring psykisk hälsa.

Brukarmedverkan är ett prioriterat utvecklingsområde och arbetet pågår med att involvera brukare i verksamheternas utvecklingsarbeten. Goda exempel är förbättringsarbeten utifrån brukarundersökningar samt fokusgrupper för att identifiera områden för utveckling. För att öka brukarmedverkan fick samtliga brukare som besökte stöd- och försörjningsenheten under tre veckor i februari möjlighet att välja mellan att komma och delta i fokusgrupp, bli kontaktade via telefon, direkt lämna synpunkter via ett formulär eller att avböja att delge sina synpunkter.

Förvaltningen har för 2020 prioriterat arbetet med att identifiera nya kommunikationsvägar. Appar och möten via webb är pågående utvecklingsarbeten. Vidare pågår ett arbete kring bildstöd.

Digitaliseringsutvecklingen pågår inom samtliga avdelningar och arbetet fortsätter med att bland annat utveckla e-tjänster, digitala tillsyner, appar, mobil dokumentation och kompetenshöjning inom digitalisering.

I verksamhetsplanen för 2020 så har socialförvaltningen formulerat aktiviteter som syftar till antagna mål i Regions Gotlands styrmodell. Samtliga aktiviteter inom målområdet kvalitet är påbörjade under delår 1. Detta innebär att socialförvaltningen under första delåret har påbörjat arbetet med att bidra till Region Gotlands mål.

I likhet med utvecklingen i övriga landet ökade frisknärvaron inom förvaltningen under januari och februari. Likaså ökade sysselsättningsgraden hos medarbetare inom omvårdnadsområdet till följd av förvaltningens pågående arbete med heltid som norm. Även antalet tillsvidareanställda medarbetare ökade under första kvartalet. Utvecklingen går att knyta till det arbete som avdelningarna bedriver med att minska beroendet av timanställda i syfte öka stabiliteten genom bemanning med ordinarie medarbetare. Ett arbete som även förväntas bidra positivt till frisknärvaron.

Verksamhetsplanen innehåller aktiviteter som på grund av Covid-19 planerats om och senarelagts. Ambitionen är att så snart som möjligt återuppta aktiviteterna i enlighet med verksamhetsplanen.

Nämndens ekonomi är inte i balans med ett prognostiserat underskott mot budget på 25 miljoner kronor. Målet en ekonomi i balans uppnås därför inte. Med hänsyn till läget nu och effekterna av pandemin så är det prognostiserade resultatet ytterst osäkert. En bedömning framåt är att behov av insatser ifrån socialtjänsten kan komma att öka, framför allt behovet av försörjningsstöd. Förvaltningen har en obalans mellan uppdrag och resurser framför allt inom LSS-området där det är stora underskott trots låga kostnaderna nationellt sett.

För perioden januari till mars redovisas ett överskott mot budget med 3,6 mnkr. För verksamheten exklusive flyktningmottagningen (där intäkter saknas) är överskottet 7,0 mnkr. Dock brukar verksamheterna i regel ha lägre kostnader månaderna januari till mars och högre kostnader senare under året, framför allt under sommaren. Nettokostnaden för förvaltningen har ökat med 4,2 procent för perioden och prognosen för helåret är en ökning med nästan 5 procent. Nettokostnadsökningen är förvisso hög men väntad då den främst avser äldreomsorgen där antalet insatser till äldre personer ökar i takt med en åldrande befolkning.

För insatser enligt SoL, som främst avser äldreomsorg, prognostiseras liksom tidigare år ett överskott. Dock är överskottet betydligt mindre än tidigare år till det nu tillkommer platser på särskilt boende samtidigt som hemtjänstinsatserna väntas öka. Behov av hemsjukvård har ökat under 2019 vilket gett ökade kostnader och underskott för hemsjukvården, detta är oroväckande. För LSS-insatser är bedömningen ett stort underskott vilket verksamheten haft de senaste åren då volymökningar inte kompenseras. För individ- och familjeomsorg prognostiseras ett underskott men kostnadsläget för barn- och ungdomsvården ser bättre ut trots den stora inströmningen av orosanmälningar. Det finns dock en farhåga att behovet av försörjningsstöd kommer att öka ännu mer under 2020. Ekonomin för flyktningmottagningen antas vara i balans för 2020.

I och med bedömt underskottet bör socialnämnden äska medel ifrån regionfullmäktige till LSS-insatserna med 22 mnkr. Bedömningen är att det är mycket svårt att påverka kostnaderna inom LSS-området. I övrigt pågår flera aktiviteter i syfte att minska kostnaderna framför allt vad gäller bemanning och minskat antal externa placeringar. Dessutom pågår en konkurrensutsättning av två särskilda boenden i syfte att minska kostnaden per vård-dygn.

Hälso- och sjukvårdsnämnden, -95 mnkr

Covid-19 pandemin dominerade verksamhetens fokus i slutet av perioden. I takt med att pandemin drog in över Sverige har hälso- och sjukvården på Gotland tillsammans med övriga regionen arbetat intensivt med att förbereda sig. Vilket har handlat om kapacitetsplanering och utbyggnad av IVA-platser, bemanning, utbildning, materialfrågor, provtransporter mm. Även om Gotland ligger ett antal veckor efter framförallt Stockholm i pandemiutvecklingen så har både verksamhet och ekonomi påverkats av det rådande läget och konsekvenserna framåt är än så länge svåra att överblicka. Trots ett stort fokus på Covid-19 så framhålls även nedanstående väsentliga händelser:

- Ny upphandling av Framtidens vårdinformationsmiljö
- Nya riktlinjer för gravida
- Rökstopp och alkoholuppehåll i samband med operation
- Nytt röntgensystem och nya avbetalningslösningar i tandvården
- Psynkpriset till hälso- och sjukvårdsförvaltningen och socialförvaltningens samarbete kring barn och unga

Periodens resultat för hälso- och sjukvården är – 8,4 miljoner. Periodens budgetavvikelse varierar stort inom de olika områdena inom förvaltningen. Den största budgetavvikelsen jämfört med budget har utomlänsvården med en avvikelse på minus 8 miljoner. Den totala nettokostnadsutvecklingen är 8 procent vilket är ovanligt högt. I utvecklingstalen är det återigen utomlänsvården som har en hög kostnadsutveckling. Exkluderat utomlänsvården är nettokostnadsutvecklingen 6 procent. Antalet remisser till utomlänsvården fortsätter att ligga stabilt, det är således inte av fler remisser som kostnaderna för utomlänsvården ökar.

Kostnadsutvecklingen av arbetskraftskostnader är fortsatt hög, 6,6 procent och varierar kraftigt mellan olika områden främst beroende på bemanningssituationen. Kostnaderna för hyrpersonal har ökat något under perioden, med ca 0,5 miljoner. Antal hyrläkarveckor inom primärvården har däremot minskat med 3 veckor under de första 13 veckorna jämfört med 2019.

Helårsprognosen för hälso- och sjukvården är - 74 miljoner, med hänsyn tagen till de 21 miljoner som regionfullmäktige beslutat tillskjuta nämnden, 2020-03-30 RF§41. I den negativa prognosen är också en ekonomisk effekt till följd av Covid-19 inberäknad med – 35 miljoner. Det föreligger mycket stor osäkerhet i den ekonomiska bedömningen med anledning av den pandemi som hälso- och sjukvården befinner sig i för närvarande.

Prognosen är att förvaltningen under 2020 kommer att använda tilldelade investeringsmedel. Det finns dock även inom detta område en stor osäkerhet kopplat till pandemin, dels beroende på några väldigt brådskande inköp av utrustning men också beroende på problem med leveranser av utrustning.

Arbetet med personalkostnadsanalyser i verksamheterna har fortsatt under årets första månader. Analys av resultatet från mötena pågår. Antal medarbetare har ökat jämfört med samma period föregående år. Ökningen gäller främst tillsvidareanställda.

Patientnämnden, 0 mnkr

Under perioden har patientnämnden huvudsakligen bidragit till:

- Mål 11: Alla som nyttjar Region Gotlands tjänster kan vara medskapande och blir respektfullt bemötta.
- Mål 12: Hög kvalitet och effektiva processer i verksamhet och tjänster säkras genom ständiga förbättringar, digitalisering, innovation och förnyelsesprång.

Handläggningen av klagomålsärenden bidrar till patienternas medskapande i vårdens kvalitetsutveckling.

En analysrapport för 2019 har tagits fram och remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden samt socialnämnden. Chefer i vården har fått rapporten samt listrapporter för sina respektive verksamheter. Detta förväntas bidra till vårdens kvalitetsutveckling. Samarbete har pågått med representanter för hälso- och sjukvårdsförvaltningen i syfte att förbättra analyser utifrån inkomna klagomål.

Informationsinsatser till vårdpersonal har planerats under året. Ett möte har redan ställts in med anledning av rådande pandemi. Det är i dagsläget osäkert hur informationssatsningen ska kunna genomföras.

För att kunna digitalisera ärendehandläggningen, förbättra informationssäkerheten och förbereda för e-arkivering behöver den databas som används bytas ut.

Överförmyndarnämnden, 0 mnkr

Vårt kansli (4,0 tjänster) har i början av året två föräldraledigheter som kommer att pågå under stora delar av 2020. Rekrytering av vikarier är gjorda och bägge vikarierna var plats i början av mars. Det här kommer givetvis att påverka arbetssituationen under hela 2020, då introduktioner och utbildning tar mycket tid av ordinarie medarbetare och kansliet räknar med ett kompetensbortfall motsvarande en halvtidstjänst under stora delar av 2020.

Nämnden ligger relativt bra till när det gäller att nå sina uppsatta mål, med ett vakande öga på handläggningstiderna samt på granskningen av ställföreträdarnas inlämnade årsredovisningar.

Utifrån den personella situationen kommer de uppsatta målen under året att bli en utmaning, men vi har goda förhoppningar om att nå dit. Dessutom kommer det bli svårt för kansliets personal att lägga ner tid på digitalisering av kansliet samt på arbetet med e-arkiv, utan det här kommer att gå på sparlåga. Som det ser ut idag kommer arbetet att tas upp med större kraft först under 2021.

Ekonomiskt räknar nämnden med att gå plus minus noll för kansliet på helåret och för nämnden räknar vi med att gå 70 tkr plus på helåret.

Kostnaden för arvoden till ställföreträdare är i perioden låg i jämförelse med förutvarande år men det beror på att färre årsräkningar har granskats i perioden än tidigare år. Det kommer att jämnas ut sig i och med budgetens periodisering och vi prognosticerar ett underskott om 70 tkr avseende arvoden till ställföreträdare.